

ELLEN BRANDT OG LIV-INGER ILEBY

Blomsterdekoratøren

YRKESLITTERATUR AS

© Yrkeslitteratur as 2008

ISBN 978-82-584-0567-9

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller i strid med avtaler om kopiering som er gjort med KOPINOR, interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Forbudet gjelder både hele verket og deler av det, medregnet lagring i elektroniske medier, visning på bilde-skjerm og innspilling på bånd.

Utgitt med støtte fra Utdanningsdirektoratet til bruk i videregående skole, programområde design og håndverk, videregående kurs 2 blomsterdekoratør.

Boken er del av et undervisningsopplegg for design og håndverksfagene i videregående skole, utviklet av NRK og Yrkeslitteratur as.

Oversatt til nynorsk av Jostein Stokkeland

Yrkeslitteratur as
Postboks 5178 Majorstuen
0302 Oslo
Tlf. 23 27 59 00, faks 22 43 02 39
post@yrkeslitteratur.no
www.yrkeslitteratur.no
www.nrk.no/skole/designoghandverk

Grafisk formgiving, sats og ombrekking: Catherine Haanes

Omslagsdesign: Hege Synøve Kolstad Evensen

Tegninger: Anne Sofie Klavestad

Trykk: Interface Media as, Oslo, 2008

Forord

Å skrive en lærebok for blomsterdekoratørfaget har vært en spennende og lærerik prosess for oss. Vi har hele tiden tenkt at dette skal være en bok for elever som «ikke har tatt i en blomst før». Boken skal gi en grunnleggende innføring i faget, og den skal være lett å lese.

Vi som har skrevet denne boken, er to blomsterdekoratører med bred erfaring og bransjekunnskap. Vi «gløder» for faget vårt og ønsker at boken vår skal bidra til å gi fremtidige blomsterdekoratører et solid faglig grunnlag og inspirasjon til videre utvikling.

Ellen Brandt: «Som produksjonsgartner startet jeg min blomsterdekoratørutdannelse på Beder gartnerskole (Danmark) i 1981 med Ruth Hovdenakk som en stor inspirasjonskilde. Jeg har jobbet i blomsterbransjen siden og bl.a. drevet egen butikk. Jeg tok fagbrev i 1995, har tatt de fleste av mesterbrevfagene og praktisk-pedagogisk utdannelse og har arbeidet som faglærer ved Kalnes videregående skole siden 2000.»

Liv-Inger Ileby: «Jeg er utdannet ved Statens gartner- og blomsterdekoratørskole Vea, tok fagbrev i 1994 og mesterbrev i 1996. Jeg har jobbet i blomsterbutikk frem til i dag og har hatt faglig ansvar for lærlingene i bedriften. Fra 2004 har jeg vært engasjert som faglærer på Kalnes videregående skole.»

Denne boken hadde ikke blitt til uten hjelp, støtte og inspirasjon fra kollegaer, venner og familie. Tusen takk til dere alle.

En spesiell takk til

- Torstein Maugesten, rektor ved Kalnes videregående skole, som har stilt skolens lokaler og område til disposisjon for vårt arbeid med boken og nettsiden, og som har gitt oss mulighet til å bruke av vår arbeidstid i prosessen
- Anne Sofie Klavestad, faglærer på Vg1 Design og håndverk, som har laget alle de flotte tegningene og skissene
- Blomsterdekoratørklassen 2007/08 for sporty å stille som utøvere i brudebinderidelel på nettsiden
- Monica Karlsen og Kent M. Ruud, som har bidratt til nettsiden ved å stille som utøvere og lagde mange vakre og gode håndverksprodukter
- Lotte Rasmussen, for bilder av egne spennende og kreative blomsterprodukter
- Alle elever og andre som har bidratt med produkter

Kalnes i mai 2008

Ellen Brandt og Liv-Inger Ileby

Innhold

INNLEDNING	6
1. MATERIALLÆRE	7
2. TEKNIKKER	25
3. VAREBEHANDLING	33
4. GRUPPERINGSTEKNIKK	37
5. PROPORSJONAR	41
6. DISIPLINAR	43
6.1 BUKETT	45
6.2 DEKORASJON	51
6.3 ARRANGEMENT	57
6.4 SAMANPLANTNING	61
6.5 KRANS	65
6.6 SORG_BINDERI	73
6.7 BRUDEBINDERI	93
6.8 DEKORERING AV ROM	105
7. KOMPOSISJON OG ANALYSE	111
8. STILFORMER	121
9. DAGLEGLIVET I EIN BLOMSTERBUTIKK	129
LITTERATUR	137
ORDLISTE	138
BILDER OG PRODUKTER – OVERSIKT	139
STIKKORD	141

Innledning

Blomsterdekoratøren er en grunnleggende bok for deg som går på Vg2 blomsterdekoratør. En blomsterdekoratør blir aldri ferdig utlært, men er i konstant utvikling i takt med moter og trender. Det eksperimenteres med gamle og nye teknikker, og det hentes ideer fra andre håndverksfag.

Historien viser at blomsterdekoratørfaget er et gammelt fag. Vi henter ideer helt tilbake fra antikken og skaper uttrykk som tilpasses nåtiden. I Norge er blomsterdekoratør ganske nytt som skolefag. Det første statlige skoletilbudet kom i 1962 på Statens gartnerskole, Jensvoll ved Drammen. I dag finnes tilbud om blomsterdekoratørutdannelse på videregående skoler i de fleste fylkene i Norge.

Boken dekker de fleste kompetansemålene for Vg2 blomsterdekoratør og tar for seg basiskunnskaper og -ferdigheter. Den er ikke delt inn i fagene produksjon og produktutvikling, for mange av kompetansemålene i de to fagene er bundet tett sammen. I tillegg til *Blomsterdekoratøren* anbefales bøkene *Designprosessen*, *Stilhistorie*, *Bedriften vår* og egnet litteratur for plantelære og plantekjennskap.

Boken kan brukes til selvstudium, da den har mange tekniske beskrivelser, bilder og skisser. NRKs nettside for design og håndverk vil være et utfyllende tillegg til boka.

Dekorasjon til morsdag,
elevarbeid 2006.

Båredekorasjon, elevarbeid 2007.

Brudebukett, Trine Olavsrød,
Kalnes 2008

MOSE

Bjørnemose (*Polytrichum commune*) og forskjellige arter **torvmose** (*Sphagnum sp*) egner seg godt som stikkmasse fordi de har god vannkapasitet og er et naturlig materiale. Mose bindes sammen med hyssing eller ståltråd, eller den kan formes ved hjelp av netting. Mose vokser sakte, og vi må derfor ikke bruke for store mengder.

ISOPOR

Isopor er et kunstig materiale som finnes i kuler, kranse, hjerter og andre former. Isopor brukes mest til tørre produkter og dekorering med mose og eviggrønne materialer.

Torvmose (*Sphagnum sp*)

Isopor

LEIRE, GIPS, SEMENT

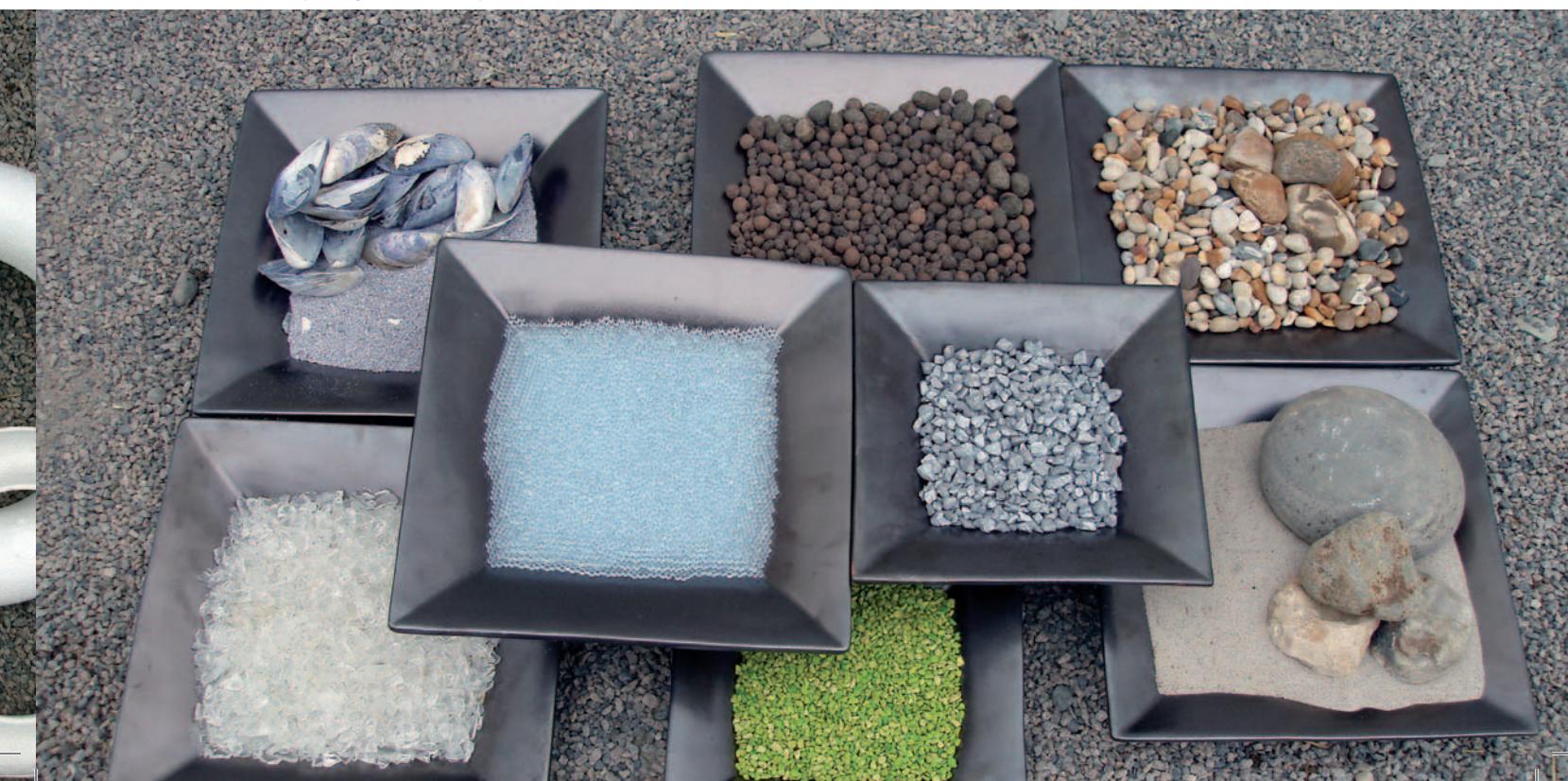
Blåleire kjenner du fra keramikkverkstedet. Den kan bare brukes som stikkmasse til tørre materialer, for den har ikke evne til å trekke vann. Leire, gips og sement er gode materialer til å forme eller støpe et holdbart og tungt fundament av. Det kan da fungere som stikkmasse, bl.a. for reagensrør.

SAND, GRUS, STEIN, LECA, GLASSKULER

Disse tekniske hjelpemiddlene er ikke egentlig en stikkmasse. De er jo ikke en fast masse, men må fylles i et underlag for å kunne fungere som en slags stikkmasse. De ferdige produktene som denne løse stikkmassen benyttes til, kalles ofte arrangementer.

Nederst: knust glass, glasskuler, grønnfarget stein, sølvfarget stein, sjøsand og stein.

Øverst: blåskjell og knust blåskjell, leca, stein

Underlag

Med underlag tenker vi ofte på vaser, skåler, fat, kurver, blomsterpotter og store urner. Underlaget er vanligvis underordnet. Sammen med blomsterarrangementet blir det en helhet. Vi må alltid velge et underlag som gir mulighet for god teknisk utforming.

Noen ganger velger vi underlaget først i en arbeidsprosess og tilpasser materialene i neste omgang. Andre ganger er det blomstene som er første trinn i prosessen.

Alle former for gjenstander som brukes til å dekorere i eller på, betegnes som underlag.

Underlag lages i mange materialer, f.eks. glass, keramikk, steingods, plast, tre, kurvpil og andre greiner, sink og andre metaller.

Underlag av kurv og keramikk som ikke er glassert, må føres med plast slik at det ikke lekker vann.

Plastskåler, med eller uten oasis, som er beregnet for sorgbinderi, betegnes ofte som underlag. Det samme gjør halmkransen eller halmhjertet, selv om de egentlig defineres som stikkmasse.

Som underlag omtales også konstruksjoner av forskjellige tråder, greiner som er bundet sammen, og strikkede og andre bearbeidede produkter som er utgangspunkt for arrangering av blomster.

3. Varebehandling

**optimalt – på beste
måte, best mogleg**

**Blomar og staffasje må
vere godt vasstrekke
når dei skal brukast.
Det er spesielt viktig for
produkt der blomane
ikkje står i vatn el-
ler i vassmetta stikk-
masse (sorgbinderi og
brudebinderi).**

**staffasje – utfylling;
grønt, greiner, og kvis-
ter som brukast for å
fylle ut mellom blomane
i eit arbeid**

**Viktige vekstfaktorar:
lys, vatn, varme, karbon-
dioksid (CO_2), næring**

Med varebehandling meiner vi her all behandling av plantemateriale frå dei blir hausta og til dei blir leverte til kunden eller brukte i bearbeidde produkt. Formålet med det vi her kallar varebehandling, er at blomane skal halde seg friske så lenge som råd.

Riktig varebehandling kan òg vere at blomane er optimalt utvikla for det produktet dei er tenkte til, f.eks. at rosene må vere velutvikla slik at dei kan fylle eit hjarte som skal brukast i ei gravferd.

Brukstid og utvikling er avhengige av kva slags vekstforhold plantane har før dei blir hausta, og av hygiene, fjerning av blad, snitting, temperaturen i vatnet, næringstilgangen, lufttemperaturen, luftfukt, etylenmengd og plantesafter.

VEKSTFORHOLD FØR HAUSTING

Etter at planten er snitta frå rota, er fotosyntesen minimal, mens andinga held fram. Dermed blir den opplagsnæringa som vart samla gjennom fotosyntesen, brukt opp. Det er viktig at planten under veksten har fått optimal tilgang på dei vekstfaktorane han treng for å danne eit stort nok reservalager.

Haustetidspunktet er viktig for utviklinga av blomen. Dei fleste blomar blir hausta på knoppstadiet. Ein generell regel er at knoppen må vise farge for at blomen skal klare å utvikle seg fullt ut etter snitting. Roser skal haustast når blomsterknoppen tek til å opne seg.

HYGIENE

Det vil alltid utvikle seg mikroorganismar i det vatnet som blomane står i. Reinhold av vasar og bytter er viktig, for då får ikkje mikroorganismane så gode vekstvilkår. Ein god vane er alltid å vaske bytter og vasar med oppvaskmiddel eller klorin etter bruk, skylje med reint vatn og la byttene og vasane tørke. Vatnet i vasane held vi reint ved å fjerne blad, bladstilker og tornar frå den nedste delen av stengelen som vil stå under vatn.

SNITTING

Stengelen snittar vi med eit skrått podesnitt (før knivbladet diagonalt gjennom stengelen) eit par centimeter over enden av stengelen. Bruk skarp kniv slik at sårflata blir glatt og stengelen ikkje blir klemt saman. Eit skrått snitt gir ei størst mogleg oppsugingsflate, og det er òg ein enkel måte å snitte på. Stengelen set vi i vatn med ein gong etter snitting, elles vil luftbobler blokkere for transporten av vatnet. Snittflata vil òg tørke og danne eit lukka sår som gjer at leidningsstengene ikkje trekkjer vatn. Det synlege teiknet på mannglade opptak av vatn er at blomen og bladane mistar saftspenninga, dvs. at dei ser slappe ut og heng. Hos plantar med ledda stengel, f.eks. nellik, skal det snittast mellom ledda. Dei fleste laukblomar (som har mjuk stengel), f.eks. tulipan, kan skjerast rett over.

VASSTEMPERATUR

I kaldt vatn er det meir luftbobler enn i varmt vatn. Vatnet skal aldri vere heilt kaldt, og utover det varierer vi temperaturen etter kor hard stengelen er.

Til blomar med mjuke stenglar, f.eks. laukblomar og kala, bør vatnet halde ca. 20 °C.

Blomar med middels harde stenglar, f.eks. nellikar, liljer og orkidear, skal ha ca. 30 °C.

Blomar med harde og gjerne treaktige stenglar toler varmt vatn, f.eks. roser, krysantemum, voksbloem, korallranke og syrin, ca. 40–50 °C.

**Mikroorganismar
(algar, bakteriar,
soppar) tettar leidnings-
stengene i stengelen.
Mikroorganismene lever
av døde planterester og
safter som renn ut av
stenglane.**

**Eten (etylen) er ein
gass som alle levande
vekstar gir frå seg.
Denne gassen gjer at
andre vekstar modnar
fortare.**

**Etenkjelder: barvekstar,
visnande og skadde
plantedelar, frukt og
grønsaker, eksos og
tobakksrøyk**

Ein enkel hugseregel:
mjuke stilker – låg dose
vedlikeholdsmiddel
harde, treaktige
stilker – høg dose
vedlikeholdsmiddel

NÆRING OG VEDLIKEHALDSMIDDEL

Vi kan gi blomane eit lengre vaseliv ved å tilføre næring, dvs. sukker. Ulempa er at sukker òg er næring for mikroorganismene. Det vedlikeholdsmiddelet som er i handelen, består av næring og ei syre som reduserer veksten av mikroorganismar.

Laukblomar strekkjer seg når dei får tilført næring i vatnet, og det finst spesialpreparat for desse. I praksis vil det seie at vi sjeldan bruker vedlikeholdsmiddel.

LUFTTEMPERATUR- OG FUKT

Låg temperatur minskar anding og utvikling hos plantane. Optimal lagringstemperatur er mellom 2 og 8 °C. Tropiske blomar som orkidéar, flamingoblom (Anthurium anandreanum) og koralranke (Euphorbia fulgens) må lagrast ved høgare temperatur.

Låg luftfukt og høg temperatur fører ofte til at fordampinga frå plante-cellene blir større enn opptaket av vatn. Det fører til at blomane og bladane mistar saftspenninga og blir slappe. Vi seier ofte at blomane «heng».

Ferdige blomsterarbeid som ikkje har tilgang på vatn, bør behandlast slik at dei held seg friske til dei skal brukast. Dusjing med vatn og dekking med tynn plast aukar luftfukta. Ver merksam på at enkelte blomar lett får fuktskadar, f.eks. liljekonvall (Convallaria majalis), orkidéar og erteblomar (Lathyrus odoratus).

POLYFENOLAR

Polyfenolar er stoff som naturleg finst i plantene, mest i blad og i silrøyra i treaktige stenglar. Blad i vatnet frigjer polyfenolar som verkar som gift i vedrøyra.

PLANTESAFTER

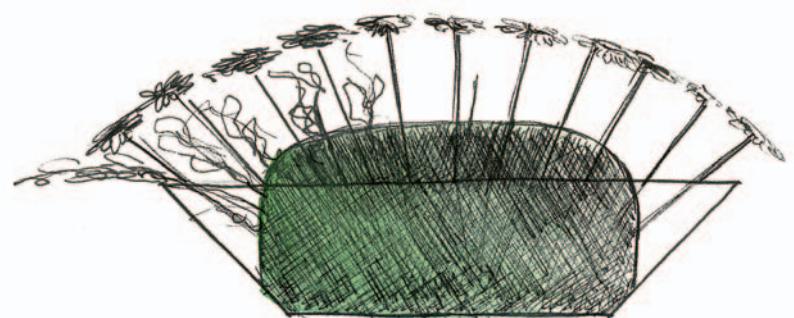
Nokre plantar, f.eks. narsissar (*Narcissus*), inneheld ei slimaktig væske som renn ut når vi snittar stilken. Dette skader andre blomar, og tulipanar (*Tulipa gesneriana*) og påskeliljer (*Narcissus*) er ein dårleg kombinasjon i vasen.

Teknikk for dekorasjon

Teknisk sett er stikkmassen det hjelpebiddelet vi bruker for at dekorasjonen skal få den forma vi ønsker at han skal ha. Materiala må sitje godt i stikkmassen slik at produktet ikke endrar form eller noko fell ut. Materiala skal vere godt vasstrekte.

- Skjer og tilpass vassmetta oasis til underlaget. Bruk ikkje større oasis enn nødvendig.
- Bruk pinholder og fix dersom det er nødvendig.
- Sørg for at det er god plass for påfyll av vatn.
- Oasisen skal vere ca. 2–3 cm over skåla.
- Skjer bort dei rette kantane på oasisen for å unngå svake punkt.
- Reins stilkene før du skråsnittar dei og stikk dei i oasisen.
- Pass på at stilkene er så lange at dei sit godt.
- Set først i dei grøne materiala. Tenk på forma den ferdige dekorasjonen skal ha når du set i det grøne.
- Heile oasisen skal vere dekt (ikkje for tett). Lag grupper med forskjellig storleik av dei grøne materiala.
- Materiala skal følge forma på skåla, og det grøne skal ligge horisontalt ut frå kanten på skåla.
- Stikk inn blomane. Det er mest naturleg å begynne med hovudblomane (dei største formene). Hugs skrå snitt og lange nok stilker.
- Plasser blomane i grupper med ulik storleik.
- Det er viktig at blomane ikkje blir klemde.
- Dekk synleg oasis.
- Kontroller at vatningsholet er lett tilgjengeleg.
- Etterfyll med vatn.

VIKTIGE TING Å TA OMSYN TIL

- Underlaget skal vanlegvis vere underordna. Blomane bør i dei fleste tilfelle dominere.
- Dersom dekorasjonen skal fraktast, er det best å tømme av vatn som står i skåla, og be kunden fylle på etter frakt.
- I høge dekorasjonar med eit strammare uttrykk bruker vi lågare oasis, gjerne under kanten på underlaget.

BORDDEKORASJON

Blomsterdekoren på festbordet er med på å gi tilstellinga ei vellykka ramme. Den tradisjonelle borddekorasjonen er langstrekt og ofte rombeforma slik at han passar til lange og ofte smale bord. Dei grøne materiala set vi symmetrisk i oasisen, mens vi set blomane symmetrisk utover og noko meir asymmetrisk i midten av dekorasjonen.

Som blomsterdekoratør får du bestillingar til alle slags høve. Høgdpunktet kvart år når det gjeld borddekorasjonar, er konfirmasjonssesongen. Utviklinga på området er spennande. Konfirmantane har ofte eigne ønske som er med på å gi borddekorasjonen eit meir personleg preg. Det gir deg sjansen til å tenkte nytt i form og uttrykk, og ofte kan vi kombinere forskjellige teknikkar.

6.5

Krans

Kransen er av de eldste formene for blomsterdekorering. I antikken ble den brukt som seiers- og hederssymbol, og den ble gitt som sørgegave til den døde som et tegn på udødelighet. I Egypt symboliserte kransen solens evige kretsløp og energi. Den ble brukt til ære for solguden Ra. I den kristne tro symboliserer kransen evig liv, og den er et av de arbeidene som er mye brukt i sorgbinderi.

Kransen har en rund, klassisk form. Den runde formen er en av grunnformene som er utgangspunktet for mange blomsterarbeider. Et arbeid som har en rund ytre form, er ofte godt å se på fordi det er en rolig form som er i balanse.

Kransen har til alle tider hatt stor betydning og et stort bruksområde, og i dag brukes den til mange anledninger:

- Sorgbinderi
- Brudebinderi, som hodekrans eller til å bære i hånden i stedet for en bukett
- Blomstersmykke, som halssmykke og armbånd
- Bordkrans
- Dørkrans
- Adventskrans
- Seierskrans

Kransen har en sirkel-rund form og dekoreres med blomster- og plantematerialer

Krans svarer til det latinske ordet *corona*, som betyr krone

Kransens proporsjoner

Kransens proporsjoner bestemmes gjerne av hva den skal brukes til. Kranser til gravferd eller til annen dekor bør ha proporsjoner som er gode for øyet. Hvis åpningen i midten er for liten i forhold til kranestammen, blir helheten klumpet og tung. Hvis åpningen er stor i forhold til stammen, blir kransen ofte oppfattet som en ramme.

Grunnregel: Åpningen i kransen bør være mellom 1 og 2 deler av kranestammens bredde. Den mest harmoniske kransen har en åpning som er 1,6 deler av stammebredden (det gylne snitt).

Kransens proporsjoner blir påvirket av materialenes farger, overflaten og kransens ytre form.

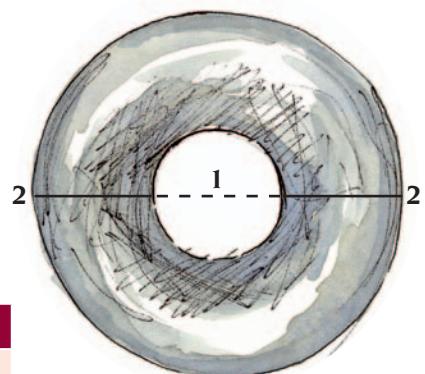
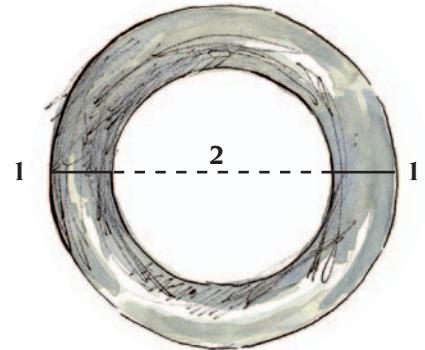
	FORMINSKER	FORSTØRRE
Materialenes farge	Mørke	Lyse
Materialenes overflate	Glatt, blank	Matt, grov
Kransens ytre form/omriss	Åpen, luftig	Lukket

Kraser til andre formål må ha funksjonelle mål og proporsjoner. En hodekrans må passe til hodet den er laget til, og en seierskrans må ha så stor åpning at den passer til f.eks. en idrettsmann.

Kransens form og profil

Den klassiske romerkansen er utgangspunktet for mange av de krasene vi lager i dag.

Romerkransen nåles eller vikles med glatte blader som legges flatt mot kranestammen og gir et rent og enkelt uttrykk.

Romerkransen regnes for å ha en perfekt form som ikke avslutes på det bredeste, men etter at den har begynt å skrå inntover igjen. Den har 3/4 profil og ligger dermed ikke helt flatt ned mot underlaget.

6.7

Brudebinderi

Brudebinderi omfatter alle disse produktene som leveres til et bryllup:

- **brudebukett eller blomster til bruden**
- **blomstersmykke, knapphullsblomst**
- **hårpunkt**
- **håkrans**
- **brudepikebukett**
- **brudesvennstav**

Bryllup er en stor og viktig begivenhet i livet, og mange legger mye arbeid i planleggingen, som ofte begynner lang tid før bryllupet. Blomsterarbeidene er gjerne en viktig del av planleggingen, og de er med på å gi bryllupet en vakker og helhetlig ramme. Tenk bare på at det blir tatt mange bilder i et bryllup!

Når bruden eller brudgommen kommer til butikken, har de gjerne store forventninger, og de søker din fagkompetanse for at bryllupet skal bli så vellykket som mulig. Bryllup er et ærefullt oppdrag å få ta del i, og det er viktig at vi engasjerer oss i kundens ønsker og behov slik at vi kan gi riktige råd og komme med gode forslag. I brudebinderi får vi muligheten til å vise hvilket håndverksfag blomsterdekoratørfaget virkelig er! Her bruker vi også det vi kan om stil og komposisjon.

Brudebukett

Helt fra antikken har bruden båret blomster og vekster, og de hadde gjerne en symbolisk betydning. Skikken med brudebuketten som vi har i dag, utviklet seg i Frankrike midt på 1700-tallet og kom til Norge ca. 100 år etter.

Ifølge tradisjonen skal brudebuketten bestilles av brudgommen, og han skal ikke vite noe om brudens antrekk. I dag er vi opptatt av at brudebuketten skal tilpasses brudens personlighet, farger og antrekk. Derfor må vi ta kontakt med bruden for å få de opplysningene som er viktige for å kunne lage et godt produkt. Det vanligste i dag er at det er bruden som bestiller brudebuketten.

Brudevifte til kimono

Brudebukett til sommerbrud

Knapphullsblomst

Enkel knapphullsblomst

6.8

Dekorering av rom

Dekorering av rom er en av mange oppgaver du må løse som blomsterdekoratør. Det kan være alt fra å dekorere bordet til fru Olsens 70-årsdag til å dekorere rådhuset for årets utdeling av fagbrev. Romdekorering er som regel en stor oppgave og krever godt forarbeid med innhenting av opplysninger om rommet, nøyde planlegging av hvor dekoreringen skal plasseres, og hvilke materialer du skal bruke.

Når vi snakker om å dekorere et rom, tenker vi ofte på rom inne, men det kan også dekoreres ute, f.eks. på en trapp, ved en inngang, til sommerfest i hagen eller i skogen (land art, såkalt landkunst).

Dekorering av rom kan være følgende steder:

Dekor til NM 2007, Fredrikstad

- Kirke
- Selskapslokale
- Kontorlandskap
- Restaurant
- Sykehus, sykehjem
- Teaterscene
- Hjemme i stua til f.eks. en bursdag
- Selskapstelt til et sommerbryllup
- I butikken – presentasjon av varer

Når det gjelder romdekorering, kan vi bruke alle disipliner i blomsterdekortøfaget. Det er viktig å tenke på hvor dekoreringen skal være, og hvor lenge den skal holde. Det er forskjell på en kirkedekor som skal være en halv time til et bryllup, og en beplantning til et kontor som skal kunne utvikle seg og helst være fin i flere år.

Det som uansett er viktig for å få en så god og helhetlig dekor som mulig, er aller først å gjøre en formal analyse av det stedet som skal dekoreres.

Detalj av dekor til NM 2007 (se side 105)

Den norske opera og ballett, Oslo

Stikkord

A

- aksent 84
- alterbukett 74
- aluminiumstråd 11
- analyse 111, 116
- analyse av rom 107
- Anthurium andeanum* 35
- antikken 121, 122
- arrangement 57
- arrangementsteknikker 30
- art nouveau 121, 124
- asymmetri 115
- avbitertang 7

B

- balanse 115
- bambus 16
- barokken 121, 123
- begravelse 74
- beplantning 61
- beskjæringsaks 7
- bestilling 130, 132
- biedermeier 122
- bindematerialer 14
- bindepunkt 47
- binderisaks 7
- bisettelse 74
- bjørnemose 20
- bladglans 16
- bladkrans 84
- blomsterhjerte 74, 86
- blomstersmykke 93, 100
- blomsterspreder 17, 30
- blomsterteip 15
- blomstertråd 9

- blåglødet ståltråd 9
- blåleire 21
- borddekor 108
- borddekorasjon 53
- boulliontråd 12
- bouquet 45
- brudebinderi 93
- brudebukett 93, 96
- brudebukett med heng 97
- brudebukettstativ 8
- brudepike 102
- brudepikebukett 93
- brudesvenn 102
- brudesvennstav 93
- brudevifte 93
- bryllup 93, 103
- bryne 7
- bukett 45
- bøyetråd 10
- bånd 15
- bårebukett 74, 76, 77
- båredekorasjon 74, 77
- båreoverføring 74

C

- Ceropogia woodii* 10
- Convallaria majalis* 35
- corona 65
- corsage 101
- corsagenål 13
- Cotinus coggygria* 84

D

- datamaskin 8
- dekorasjon 51
- dekorativ stilform 121, 123
- dekorativt blomsterarbeid 123
- dekorbånd 15

- dekorering av bord 108
- dekorering av kranS 81
- dekorering av rom 105
- dekorering av urne 90
- dekortråd 12
- disiplinar 43
- dominans 111

E

- empati 91
- empire 121, 122
- ertebloM 35
- etylen 34
- Euphorbia fulgens* 35

F

- fakir 17, 30
- farge 114
- fargedominans 114
- fargekontrast 114
- farget oasis 19
- fix 14
- flamingoblom 35
- fletting 30
- floratape 14, 15
- form 112
- forma* 126
- formal analyse 116
- formal stilform 121, 126
- formalt blomsterarbeid 126
- formarbeid 122
- formkontrast 112
- forskjøvet bindepunkt 96
- forsterking 27
- fukt 35
- fuktskade 35
- funksjonalismen 121, 126
- fysiologiske behov 62, 64

G

- gaffelstifting 28
 galaclips 13
 garn 14
 gartnerkniv 7
 gavepynt 100
 gips 21
glamelia 98
glamour 98
 glasskuler 21
 glødet tråd 9
 gotikken 121, 123
 gravferd 74
 greinkrans 71
 grillpinner 16
 gruppering av materiale 115
 grupperingsteknikk 37
 grus 21
 grønn oasis 19
 grønnlakkert tråd 10
 grå oasis 19
 gylne snitt 41, 66

H

- halm 19
 halmunderlag 68
 halvromerkrans 67
Helianthus annuus 117
 hjerte 86
 holdbarhetsmiddel 35
Hoya carnosa 10
Hydrangea macrophylla 84
 hygiene 33
 hyssing 14
 hønsenetting 13
 høy 19
 hårkrans 93
 hårpunkt 93

I

- innpakking 134
 innvendig tråding 26
 isopor 20
- J**
- jerntråd 9
 jugend 121, 124
- K**
- kala 84
 kistedekor 79, 80
 kistedekorasjon 74
 kisteteppe 74, 80
 klassisismen 122
 klassisk stilform 121, 122
 knappenåler 12
 knapphullsblomst 93, 101
 kniv 7
 komposisjon 25, 111
 kondolansebukett 74
 kontrast 111
 koralranke 35
 kors 74, 76, 88
 krans 65, 81, 121
 krans med aksent 84
 krans med dekorasjon 74
 kransebånd 15
 kremasjon 74
 krone 65
 kryssande grupperingsteknikk 40
 krysstifting 29
 kudebehandling 91, 103
 kunstbast 14
 kvalitet 117
 kyllingnetting 13

L

- lammeøreblader 30
 landkunst 105
Lathyrus odoratus 35
 latinsk kors 76
 leca 21
 leire 21
 likevekt 115
 liljekonvall 35
 lim 16
 liming 30
 limpistol 8
 linje 112
 linjekarakter 112
 linjekontrast 113
 linjeretning 113
 luftfukt 35, 35
 lufttemperatur 35
 løkkestifting 28

M

- marmorlanterne 10
 materialer 7
Meuhlenbeckia complexa 10
 mikroorganisme 34
 modernismen 121, 126
 mose 20, 54
 myrtetråd 11

N

- Narcissus* 35
 narsiss 35
 nasjonalbånd 15
 naturbast 14
 nelliktråd 9, 10
 netting 13, 30
 nyklassisismen 121
 nåler 12

nåleteknikk 70
nåling 29

O

oasis 18, 19, 54
oasislim 16
oppbevaring 95
oppgavemål 120
optimalt 33
ordre 130, 132
orkidé 35
overflate 113
overflatekontrast 113

P

papirkledd ståltråd 14
parallel bukett 49
parallel grupperingsteknikk 38, 48
parykbusk 84
perletråd 11
pinholder 14
pinner 16
planlegging 118
plantenæring 35
plantesaft 35
podesnitt 34
polyfenol 35
Polytichum commune 20
porsebensblomst 10
postmodernismen 121, 127
potteplantar 131
produktanalyse 116, 119
profil 134
proporsjon 41
punkt 112
punktdekorering 83

pute 89
påskelilje 35

R

radial bukett 37, 47
radial grupperingsteknikk 37, 46
reagensglass 16
reagensrør 30
redskap 7
renessansen 121, 122
rokokko 121, 123
romdekorering 106
romerkrans 66
romernåler 12
rosentråd 10
runddekorert krans 74, 84
rutiner 130
rytme 115

S

saks 7
samanplantning 39, 61
sand 21
sement 21
sibirkornell 54
sikkerhetsnåler 13
snittblomar 130
snitting 34
solsikke 117
sorgbinderi 73
spekkenål 8, 30
Sphagnum sp 20
spisstang 7
splittbambus 16
Stachys byzantina 30
staffasje 33
stein 21
stiftemaskin 8

stiftet brudebukett 96
stifteteknikk 69
stifting 28, 29
stikkmasse 17
stilformer 121
strikking 30
struktur 113
stueortensia 84
stålgress 84
ståltråd 9, 14, 27
sydd rose 98
symmetri 115

T

tapetkniv 7
tau 14
teip 15
teiping 29
teknikker 25
tekstur 113
tenger 7
torvmose 20
transparent 40
transparent blomsterarbeid 127
transparent greinkrans 85
transparent stilform 121, 127
trelin 16
trepinner 16
tropiske blomar 35
tråd 9, 11
tråding 25, 26
Tulipa gesneriana 35
tulipan 35

U

ubalanse 115
underlag 7, 22, 23, 62
urne 90

urnenedsettelse 74

utfylling 33

utvendig tråding 26

V

vannbeholder 16, 30

vannpropper 16

vanntemperatur 34

varebehandling 33, 75, 95

variasjon 111

vasstemperatur 34

vedlikehaldsmiddel 35

vegetare 124

vegetativ stilform 121, 124

vegetativt blomsterarbeid 125

veileddning 91

vekstfaktor 33

vekstforhold 33

verktøy 7

veving 30

vikleteknikk 29, 68

vikletråd 11

volum 116

X

Xerophyllum tenax 84

Z

Zantedesia aetiopica 84